

La Sal de la Vida

Written by Sara Lovera. Mèxic. La Independent
Tuesday, 25 February 2014 12:09

There are no translations available.

OPINÓ

Al·ludint a un bell i vital llibre **d'Anna Gavalda**, el relat reuneix alegria, tendresa, nostàlgia i humor. La Sal de la Vida s'ha convertit en una frase eloqüent que no tot és tragèdia.

Encara que sigui tragèdia que informes d'INEGI documentin que va augmentar la desocupació, que se'ns trenqui el cor quan es fa la dolorosa avaluació de la desigualtat i quan estem tots els dies davant fets feridors.

La Sal de la Vida hauria de convertir-se en una convocatòria per a renovar la confiança que un altre món és possible. Diumenge 23 vaig estar en una sala plena de joves de preparatòria, expectants i amb l'ànim del coneixement, tan de baix perfil en els nostres dies.

Es tractava d'una de tantes activitats de la Feria Internacional del Libro de Minería, una xerrada inopinada on s'oferia un relat per saber què fem les i els periodistes al llarg de la història. Plàtica organitzada per l' Instituto de las Mujeres del Distrito Federal. La conferència, l'intercanvi, els vaig viure com ubicats en aquest perímetre de l'esperança, només possible si posem una mica de sal en cada tram de l'existència. Si de cas encara tenim la decisió de viure amb alegria.

Però la veritable sal amb que em preparo per als múltiples discursos i avaluacions que sentirem aquests dies a propòsit del Dia Internacional de la Dona el proper 8 de març, la vaig viure entre dunes, muntanyes de sal disposades per al mercat internacional i una comunitat d'homes i dones que durant 60 anys han aconseguit una sorprenent gesta ambiental: només necessiten aigua de mar, vent i sol i ja està. És la sal de la vida.

La sal de la vida és també una pàgina de Facebook el subtítol diu: treball compartit, semblant a l'empresa productora de totes les sals inimaginables on fa sis dècades va néixer ESSA o Exportadora de Sal, una empresa paraestatal mexicana (la seva sòcia és Mitsubishi, de diners japonès) situada a Guerrero Negro, lloc privilegiat que conté la salina més gran del món en el paral·lel 28 de Baixa Califòrnia, exactament en la divisió entre el nord i el sud de la península i on conviuen més de 1.400 persones i les seves famílies. Ells i elles treballen en una singular feina oposant creativitat a la biosfera del Vizcaíno i els antics salnitres naturals.

Aquí, on l'esforç i la tenacitat té rostre, força i cara masculines, des del principi de la seva història, però ... hi ha una decisió sorprenent de fer de la feina quotidiana, una que aconsegueixi la igualtat com a sistema de treball, i on, com resa una immensa pancarta col·locada a l'entrada de la botiga d'ESSA per a les famílies treballadores: la violència contra les dones és inacceptable.

A ESSA, el seu recentment nomenat director es diu **Jorge Humberto López Portillo Besave**, i és ell qui signa la pancarta que reconeix que la violència contra les dones no pot operar en una comunitat que s'assumeix espectacular, productiva i font de riquesa i treball.

Com a empresa va crear un codi d'ètica, que declara "oferir igualtat d'oportunitats per a homes i dones en el seu desenvolupament integral" i té el compromís d'exercir la no discriminació i prevenir la violència laboral i la fustigació sexual.

És clar, no es va fer l'univers en un dia. El seu obstacle: la tremenda idea i cultura masclista que no acaba d'entendre que la violència, la discriminació i el mal tracte a les i els diferents conspira contra la productivitat, la democràcia i la competència industrial. D'aquesta que hem sentit parlar tant i tan seguit en els últims temps. És clar, hi ha una decisió administrativa i gerencial que ha col·locat ESSA entre les empreses certificades per la Secretaria de Economía y de Trabajo, per la seva declaració ètica, que podria aconseguir-se, relativa a la igualtat de

gènere.

ESSA va exportar el 2013, vuit milions de tones de sal amb un dur treball sota els cels ennuvolats d'un desert ple de dunes de sorra, en un espai de 55 mil quilòmetres, (el mateix del Districte Federal) enmig del no-res, lluny del mundanal soroll del consumisme i les innumbrables notícies de com, a quina hora, de quina manera i amb qui o qui va ser detingut el **Chapo Guzmán**.

En l'immens espai de la collita de sal, dels seus tractors, de les barcasses que amb prou feines fan l'ullet alterant a la reserva de la biosfera per arrencar aquests grans blancs que van a la taula, sens dubte, però que té una multitud d'usos industrials, en aquest immens sol/cel/sal, l'11 per cent que hi treballen són dones. Concentrades en l'administració, l'empaquetatge de sal de taula i com a personal de neteja, perquè no ha arribat la tecnologia de prémer un botó i aconseguir des de lluny que operin els immensos tractors o les barcasses que porten, cadascuna, 120 mil tones de sal, però algunes, poques i importants han arribat a vuit dels 62 alts llocs, químiques en la producció i obreres a les necessitats de manteniment. Hi ha qui se sorprèn perquè una dona pot canviar una llanta del tractor de fins a tres o quatre metres de circumferència .

L'empresa té en el seu haver d'anys, diversos sindicats, contractes i un sense nombre de persones amb qui es pot compartir, parlar i gaudir; directius que s'obren a qualsevol interrogant i dones executives. Guerrero Negro és una comunitat territorial i política que pertany al municipi de Mulegé. Em vaig topar amb moltes dones, treballadores i familiars dels operaris que no fan truites de farina com en el passat i viuen o pateixen al nord el masclisme.

El que regna, malgrat les relacions tradicionals, i es digui el que es digui, és una pau al·lucinant, que està coberta d'aire pur i un mar obert on cada any es pot apreciar, també, l'arribada de les balenes que ocupen el nostre pacífic nord per aparellar-se i donar a llum.

L'espectacle-molt conegut es torna sorprenent, quan es camina per un braç de mar fins a 15 quilòmetres endins, perquè se les pot apreciar i tocar. Els saliners els hi parlen, han teixit històries mítiques i les esperen, com qui espera una visita familiar i afectiva.

La neteja de la sal es fa amb un sistema que es va construir allà mateix, fa lustres. Després,

La Sal de la Vida

Written by Sara Lovera. Mèxic. La Independent
Tuesday, 25 February 2014 12:09

neta i escollida, surt al món a través del port d'Illa de Cedros, amb aquesta sal que treu maldecaps a les poblacions del nord quan neva, perquè la sal disminueix els efectes hivernals i de tempestes de neu.

La sal en veritables piràmides blanques, navega en vaixells immensos que porten la producció als llocs més inesperats i impensats. És com la imatge de l'esforç en els antics camins recorreguts per fer comerç inventats pels fenicis.

Pensant-hi, en aquesta Sal de la Vida, inscrita en la història d'aquella pel·lícula sobre la vida d'un jove grec criat a Istanbul, que tenia un avi filòsof culinari que li ensenya que tant el menjar com la vida necessiten aquesta mica de sal per aportar aquest toc de sabor que ambdues, menjar i vida, requereixen. El personatge, anomenat **Fanis**, amb el temps es converteix en un excel·lent cuiner que empra les seves habilitats culinàries per donar-li sabor a les vides de tots els que l'envolten.

Guerrero Negro, aquest lloc ignot sobre el qual parla **Ricardo Raphael** en el seu llibre *El Otro Mejico*, ens repta a realitzar l'avaluació de totes les gestes de mexicans i mexicanes, enfonsats avui en la desconfiança i l'horror cap al futur. Fem aquesta aturada, per imaginar que no tot és terrible i que tot i la impunitat i la injustícia de cada dia, podem posar-li a la vida una mica de sal.